نشریات کریمی

۱۰ نجی جزء

یهودیلر

روسچه دن ترجمه ایدلدی.

محرری
ف. ف. پوتسیقوویچ.

مترجمی
محمد فاتح الکریمی.

اورنبورغ
محمد فاتح بن غلمان کریموف مطبعه سی
۱۹۰۵

اورنبورغده محمد فاتح کریموفده صاتلاده‌در:

[اوز اثرلرندن]

یاوروپا سیاحتنامه‌سی . . . . . ٧٠ تین
شاکرد ایله استودینت (ایکنچی طبع) . . . ١٠ ..
قائن آنا . . . . ١٠ ..
خاتونلر وظایفی . . . . ١٠ ..
صالح بابایننك اویله‌نوی . . . . . ٥ ..
عرب طویی (روسچه‌دن ترجمه) . . . . ١٠ ..
ترك خانملری (فرانسزچه‌دن ترجمه) . . . ٨ ..
معلملره رهنما (برنچی جزء) . . . . ٨ ..
»» »» (ایکنچی جزء) . . . . . ١٢ ..
جهانکیر مخدوم برنچی جزء . . . . . . ٥ ..
تربیه‌لی موژیق . . . . . . ٥ .
قریمه سیاحت . . . . ٤٠ ..
مرحوم غلمان آخوندك ترجمهٔ حالی . . . ٣٠ ..
نشریات کریمی. (روسچه‌دن ترجمه. احوال امه دائر)
آیروجه هر جزئی . . . . ١٢ کاپك
بر سنه‌ده نشر اولنه‌جق ١٢ جزئی ١ روبله ٢٠ ..

تیزدن باصیله‌چق:

حضرتنك چابوی. قارت حضرت قورغان طوزاق.

نشریات کریمی

١٠ نچی جزء

یهودیلر

روسچه دن ترجمه ایدلدی.

محرری
ف. ف. پوتسیقوویچ.

مترجمی
محمد فاتح الـکریمی.

Типографія М.-Ф. Г. КАРИМОВА, Оренбургъ.

محمدفاتح بن غلمان کریموف مطبعه سی — اورنبورغ.

Дозволено цензурою С.-Петербургъ, 16 Марта 1905 г.

مترجم طرفندن:

بو رسالەمزدە قصقە غنە صورتدە اولسە دە یهودیلر حالندن بحث ایلەچگز. روسچەدە «یۋری» دیە آتالمقدە یاکە عوام تلندە «ژید» دیە یوروتلمکدە وفرانسوزچەدە «ژووینی»، بزم مسلمان تللرندە یهود، جهود، بنی اسرائیل اسملریلە یاد ایدلمکدە اولان بوخلقنك احوالنی بیلورگە تیوش ایدوچی سببلر کوبدر. مثلا بعضیلری بونلردر:

بونلر پك اسکی بر ملت اولوب الله تعالی نك برلـگینە اك اول ایمان کیترمشلردر. بونلر بزنك قرأنمزدە بر چوق یردە ذکر ایدلمشدر، محمد علیە السلام نك مدینەگە کوچکاندن صوڭغی بر نیچە واقعەلری یهودیلر ایلە اولمشدر. اسلاملرنك ترقی ومعارفلی وقتلرندە بر چوق یهودی علماسی، حکماسی واطباسی اسلاملر آرەسندە واسلام مأموریتلرندە بولونەرق علوم وفنونە خدمت ایتمشلردر. حتی شول سببدن بعض بر یهودی قصەلری شریعتمزە کروب یر طوتوب قالمشدر، بو کونگی کوندە یهودیلرنك اك کوب مقداردە بولونغان یرلاری بزم وطنمز اولان روسیەدەدر، بناءً علیە قایدە وارسەقدە یهودی ایلە کوریشورگە، معاملە ایتارگە طوغری کیلەدر، اسکیدن بیرلی بزم تاتار سوداگرلری قولندە اولان آلیش ویریشلرنی آقرونلق ایلە قولمزدن آلوب بتروب واروچیلر کینە اوشبو یهودیلردر.

علم ومعرفتکە هوس، سوداغە ومعیشتکە اوستالق، هرنرسەگە تدبیر یوروتوب چارە طابا بلوچیلك، نە قدر قسنقیلقدە بولنسە دە سعی وغیرتدن آیرلمایـنچە مقصودقە طوغری حرکت ایتوچیلك کبی اشلر حقندە عبرت آلنەجق بر ملت وار ایسەکینە اوشبو یهودیلردر.

یهودی ملتی مسئلەنی بیك قصقە اوزگان: «دنیانك طوتقاسی آقچەدر،

آقچه آرقه‌سنده دنیاوی اغراوی جمیع مقصودلرغه ایریشوب بولادر، بناء علیه هر شیدن اوّل بز آقچه‌لی بولورغه طریشه‌یق » دیگانلرده درحال شوکا‌رغه کرشکانلر . هم فی الواقع شول آقچه‌لری آرقه‌سنده یهودیلرنك دنیانك هر طرفنده نه درجه‌ده‌الوغ اشلردوندردکلرینی بیلن آدم حیرتده قالور. بو کونکی کونده بتون دنیاده‌غی بایلقنك اوچدن بر الوشی یهودی قولنده اولدیغی حساب ایدلمکده‌در دییورلر . بزم شریعتمزنك : « بر وقت کلورکه دین صاقلار ایچون دینار لازم اولور » دیگان سوزینی یهر دیلر بزدن یخشیراق آکلاغانلر بولورغه اوخشیدر !

محمد فاتح

یهودیلر

یهودیلرنك احوالی تورات وانجیلده [هم قرآنده] تفصیلا بیان ایدلمشدر. بونلره بناءً شویله آکلاشیله‌قلدرکه: بنی اسرائیل اسمیله یاد ایدیلن بو یهودی قومی بر وقتلر جناب حق طرفندن کندییسینه یقین ایدوب صایلانمش بر ملت ایدی. یهودی قبیله‌سینك قارت باباری اولان ابراهیم، اسحاق، یعقوب پیغمبرلرنك ایزگولکاری حرمتینه الله تعالی بونلره کندیلرینك نسلندن الوغ بر پیغمبر کوندره جکنی وعده ایتدی وبونلرنك نسللری مصر فرعونلری قولینه اسیر توشوب آغیر خدمتلرده عذابلندریله باشلاغاچ جناب حق موسی علیه السلامنی یباروب بونلرنی اسیرلکدن قوتقاردی، طورسینا آدلی طاغده موسی علیه السلامغه تعلیمات احسان بیوردی، بنی اسرائیل قومینه قدس یاننده غایت منبت، معموروبال ایله سوت آغوب طوره طورغان دیرلك «کنعان» اسملی یرویردی. یهودیلر بویرده پادشاهلق قوروب داود وسلیمان علیه السلاملر زماننده غایت ترقی ایتدیلر.

یهودیلر برنیچه مرتبه جناب حق حضرتلرینه عاصی اولوب امرینه قارشو کلدیلر وحتی بعض وقتلر بتونلای حق دیندن آیریلوب صنمغه طابنمغه باشلادیلر. شونك جزاسی اوله‌رق الله تعالی حضرتی بونلرنی وقت وقت مجوسیلر قولینه توشوردی. آخرنده بونلر بوکناهلرندن توبه ایتکاچ جناب حق اوزینك چیکسز اولان رحمتی ومرحمتی ایله بونلرنك قباحتلرینی عفو بیوردی واوزارینی طوغری یولغه کوندرمك اوچون پیغمبرلر یباردی. فقط بر آز وقت صوکره الله تعالی طرفندن

عیسی علیه السلام کوندریلوب انجیل حکمی بویونچه ایمان ایتارگه امر بیورلدقده یهودیلر عیسی السلام غه اشانمایئچه انکار یولینه کردیلر (وخرستیانلرنك اعتقادینه کوره) عیسی علیه السلامنی طوتوب صلیب شکلنده آغاچقه قاداقلادیلر . انجیل نك حکمی یر یوزنده طارالوب برچوق خلقلر واك کوبسی مجوسیلر بونی قبول ایدرك خرستیان اولمغه باشلادیلر، حالبوکه یهودیلر همیشه اوزلرینك انکارلرنده دوام ایتمکده ایدیلر. لـکن آره سی اوزاق اوتمادی یهودیلر الله تعالی نلك غضبنه دوچار اولدیلر : حضرت عیسی طوغاندن بایطاق ییللر اوتکاچ اول وقتده غی روما حکومتینك عسکرلری یهودیلر اوستینه هجوم ایده رك پادشاهلقلرینك مرکزی اولان قدس شهرینی واك ضور عبادتخانه ـ لرینی خراب ایدوب قاره طوپراقغه آیلاندردیلر، اوزلرندن بر ر میلیون قدر آدمنی قتل عام ایتدیلر ویوزمنگلرجه سنی اسیر آلدیلر وشوندن قوتولوب قالغانلری پریشان صورتـده بتون یر یوزینه طارالدیلر .

یهودیلر یاوروپاغه کوچوب کیلـگاچ اوّللری یالـگز آنك غرب طرفلرنده واك باشلیجه نمسه مملـکتلرنده یاشامقده ایدیلر. فقط آنده اوزلرینی بیك قصا باشلاغاچ بوندن تقریبا منك ییللر مقدم آقرون آقرون غنه پولشه مملـکتینه کوچمگه باشلادیلر . پولشه خلقی اولان اصلاویانلر یهودیلرنك کیلگان برسنی قبول ایتدیلر. پولاقلرنك بویله خوش قبول ایدولرندن استفاده ایدرك یهودیلر، پولشه‌گه بیك کوب مقدارده کوچوب کیلوب تمامیله یراشمشلردر. اول وقتلرده اوز باشینه آیروم پادشاهلق اولان پولشه نك کورشیسی روسیه‌گه دخی کوچمك اوچون یهودیلر طریشوب قاراسه لرده اصلا رخصت بیرلمگان، حتی سودا اوچون وقت جه غنه کیلگانلرینده طوتیلوب کیری یبارلـگاندر . فقط بوندن یوز ییلدن آرتوغراق اوّل زمانده ایکنجی یقاترینه نك

پادشاهلغی وقتنده، روسیه‌نك جنوب طرفنده یاگی ضبط ایدیلوب «نوۋو روسیه» اسمیله معروف اولان یرلرگه کوچمك اوچون یهودیلرگه رخصت ویرلمشدر. صکره‌لری پولشه پادشاهلغی منقرض اولوب تقسیم ایدلدیگی زمان پولاقلر ایله برگه یهودیلرده روسیه قول آستینه توشوب اوز تبعه‌سی اولدیلر. اون طوقزنجی عصرنك اوللرنده، ایمپراطور برنجی آلکساندر زماننده روسیه تبعه سی اولان یهودیلرگه بعض مساعده‌لر ویریلدی. شویله‌که: صنعتکار، سوداگر اولان هم‌ده عالی مکتب تحصیلی کوره‌ن یهودیلرگه روسیه مملکتینك هریرنده یاشارغه رخصت اولندی، لکن بونلردن باشقه‌لرینه شول اوّلده طورغان یرلرنده‌گنه یاشارغه تعیین ایدلدی. شونك اوچوندرکه روسیه‌نك غرب وجنوب طرفلرنده بر نیچه یرلرده یهودیلر کوب اوله‌رق برگه جیولمش حالده یاشامقده‌درلر.

عمومیت اعتباریله قاراغانده یهودیلرنك تنی بغدای توسلی، صاچلری قاره وکوبسنچه بودره، ماڭغایلری طار، کوزلری کچره‌ك، کرپکلری اوزون، قاشلری قویو، بورونلری اوزون وبوکرایوب اوچی آستغه‌ایلگان، ایرنلری نچکه بولادر. حاصل: چهره‌لری معنیدار ایسه‌ده پك متناسب دگلدر. یهودی خاتونلری آره‌سنده بعضا غایت گوزللری بولونه‌در.

یهودیلر اوزلرینك ملی عادتلری اوزره یوروگانده زلفلی بولالر، یعنی صاچلرینك بر مقدارینی بودرکالندروبره‌ك ایکی قولاقلرینك آلدی طرفلرندن یاڭاقلرینه آصلندیروب توشوره‌لر، بعضا بو زلفلر جیلکه‌لرینه قدر اوزایمش بولونه‌در. یهودیلرنك اوزملی کیوملری آچیق یاقالی کولمك، جینگسز کامزول، توبان طرفی تز آستندن بوغوب باغلانغان اشطان، اوستندن کینك قوشاق باغلانمش واوکچه‌که قدر اوزون قافتاندن عبارتدر. بو قافتانلری یون یاکه یفك ماتریالردن

بولادر. آیاقلرینه اوزون بالطرلی اویوق باش و آنك اوستندن توفلی، باشلرینه «یرمولقه» دیب آتالا طورغان بارخات کله پوش، ماهق اشلاپه یاکه تیری بورك کیه لر. خاتونلری عادتده اوزون وطار یوبقه، قصوب طوره طورغان قوفته کیه لر.

یهودیلرنك کیلوشسز اولان بوکیوملری بوندن برنیچه یوز ییللر اوّل، طشقی کورنیشلری برلنوك خرستیانلردن آیریلوب طورور اوچون، قبول ایدلمش ایدی. بوکونگی کونده بونلر بوندایون کیوم ایله یوررگه هیچ کیم طرفندن مجبور دگل، حتی بو کیوملری روسیه حکومتی طرفندن منع ایدلمش ایسه ده یهودیلرنك کوڭللرینه بوکیوم پك خوش کورنمش اولمالیدرکه آز برتغییر ایله بوکونگه قدر شول روشچه کیونمکده درلر.

بای یهودیلر قوپشی لنرغه، اوزلرینك بایلقلرینی بلدرترگه، حتی بولغان قدریسندن آرتدیر وبراقده کورساترگه یاراتالر. خاتونلری کیوم عاشقی در. یفك، بارخات وباشقه نرسه لردن کوزل کیوملر کیوب، برنیچه شر یوزك، الوغ آلقه لر قیمتلی ویالترا وقلی طاشلردن یاصالمش مویونلقلر ایله وخصوصا بیك سودیکاری اینجو، ایله زینتلنرگه غایت هوسلیدرلر.

یهودیلرنك کوبسی طشقی یاقدن بیك کینوب قوپشی لنوب یوررکه هوسلی ایسه ده آره لرنده کیوم خصوصنده غایت صاران اولوب بیك ناچار یوروچیلر یده سیره‌ك دگلدر. اوزلرینك یخشی غنه بایلغی بولا طوروب یهودیلرنك بیك کوبسی یالـڭز کولما کدن دیب اینورالك کزمکده درلر. یخشی کینوب یورومك یهودیلرگه اوزلرینك شریعتلری بویونچه لازم اولوب آنده آیرم آچیق: «آشا، اچ اوزڭنك بایلغڭدن توبان درجه ده، کیون اوزڭنك بایلغك درجه سنده، چونکه کیوم کشی‌نك اعتبارینی آرتدره در» دیب آیتلسه ده یهودیلرنك اڭ کوبسی

شريعتلرينك بوحكمنى يالـكز بايراملرنك گنه يرينه كيتوره لر . بايراملرنك يهوديلرنك هربرسى حتى الك فقيرلريده ممكن مرتبه تميز وگوزل كيتورگه طريشه در .

يهوديلر قافتان اچندن ژيليتكه كبى دخيده برنرسه كيه لر ، بونك تيره سندن برييب يوروتلـگان بولا . يهوديلر بو كيومنى كيچه وكوندز اوستلرندن توشورميلر ، چونكه آنلرنك اعتقادلرينه كوره « سيسالى » ديب آتالا طورغان شول ييب اوزلرينى جن وپريلردن صاقليدر .

آشاو خصوصنده يهوديلربيك آز برنرسه ايله قناعتلنمكده اولوب يالـكز آچدن اولمزلك درجه ده گنه آشيلر . كوب هم بش آشامق وآشاودن لذت آلمق بونلرجه گناه وقورصاق قللغى صانالمقده در . هم حقيقتاده يهوديلر آچلى طوقلى غنه ياشيلر : بر كيساك ايكمك ايله بالق ، برايكى كوكاى ، آزغنه صارمصاق ، صوغان ياكه طورما بولسه بتون كون بويونچه يورت جماعتينك بارسيده طوق بولادر . يهوديلر ايتنى سيره ك آشيلر . چونكه دوڭغوز ايتى بونلرجه حرام اولديغندن وموگوزلى حيوانلرگده يالـگز آل صانى غنه آشارغه يارادیغندن واولده بر نيچه شرطلر برلن گنه درست اولديغندن يهوديلرگه ايت آشاو بيك قيمتگه توشه در . همده بونك اوستينه يهوديلرنك شريعتى بويونچه آشده قان استعمال ايتو درست اولمديغندن بونلر ايتنى پشرمزدن وقزدرمزدن اوّل صوغه صالوب قانى وسولى بتسون اوچون بر نيچه ساعت صواچنك طوتالر . بناءً عليه ايت‌نك اصل فائده‌لى قسمى وسولى صوغه چغوب بتديكى جهتله پشركان ايتلرى لذتسز وطويمسز بولوب قالادر . بايراملرنده وباشقه جه اولوغ كونلرنده يهوديلر بالق آشارغه بيك هوسليدرلر . خصوصا شنبه كه بالغنى بيك سوه لر . هيچ بر شنبه كونى بونسز اوتميدر . ايسرتكچ اچو طوغروسنده ده يهوديلر برده چيكدن اوتميلر . گرچه بايراملرنده هيچ بر يهودى آراقيسز ياكه

شرابسز آشارغه اوطورماسه‌ده بيك چامالابقنه اچه‌لر، ايسروب يوروچى بونلر آره‌سنده بنونلاى يوق ديب اينورلـكدر .

اوزلرينك شريعتلارينه بناءً يهوديلر بتون عمرلرى بويونچه جماعتلى [خاتونلى] بولورغه تيوشدر. شونك ايچون خاتونسز وبالاسز يهودى بيك سيره‌ك بولوندر. اگر بر يهودينك خاتونى ئولسه ياكه آيرلشسه‌لر اول ياڭادن مطلق اولنورگه تيوشدر. حتى اوزى قارت بولسه‌ده خاتونسز ياشامق بونلر قاشنده گناه صانالادر. بونلر قاشنده نكاح واولنو غايت يخشى وثوابلى بر اشدر. اولنگان كشى‌نك نكاح وقتينه قدر اولان بار كبك كناهلرى يارلقلانه‌در ديه اعتقاد ايده‌لر. طوررغه يورتى، خاتونى وكوبره‌ك بالا چاغاسى بولو هر بر يهودينك اك تلاگان نرسه‌سيدر. اون بش – اون آلتى ياشلرگه يتمش قزى بولغان آتا آنالر نيچكده بولسه قزلرينه كياوئزلى باشليلر، حتى بعضيلرى شونك ايچون آزمى كوبمى يراقلقده اولان شهرلرگه مخصوص وكيللر يباره‌لر. كوبسنچه يكت ايله قزنك اوز آرتلرنده عقدلشه‌لر، اوّلدن يكت قزنى، قز يكتنى اصلا كورمگان بولادر. عقدلشدكدن صوڭره يكت ايله قز بر برسينه خط وبولاك يبارشمكه باشليلر. يكت طرفندن قزغه بيريله‌چك مهرنك كوبمو اوله‌جغى سويلاشندكدن صوك نكاح كونى تعيين اينله‌در. شول كوننى موڭلى كويلر ايله موزيقه اويناﻻ باشليدر، كيلون بولاجاق قزنى كيوندره‌لر، ساچلرينى سوته‌لر. اول شونده يغلاب طوره‌در. صوڭره كياو كيلوب كروب قزنك باشينه برياولق ياباد‌ر. باشينك «هر وقت اوزينه اطاعت ايتارگه تيوشلى اولان ايرى طرفندن اورتولمش اولديغنى خاطرنده طوتار ايچون» كيلون بوندن صوك باشينى هر وقت ياببوب يوررگه تيوشدر. بوندن صوك موزيقه اويناب كياونى نكاح اوقوله‌جق يرگه آلوب باره‌لر. اوزاقلامايچه آنك آرتندن شونك قزنى‌ده ايلته‌لر. يهوديلرنك نكاهلرى اوزلرينك «سيناغوغى»

یعنی عبادتخانه‌لری یاننده مخصوص بیلگی‌لنگان بر یورتده اجرا ایتله‌در . « رابیین » لری [امام‌لری] نکاح اوقوب دعا قیله ، آندن صوك کیاوقزنك بارماغینه یوزوك کیدروب : « موسی پیغمبر شریعتی بویونچه سنی اوزیمه حلال جفت ایتدم » دیب آیته‌در. بوندن صوك کیاوایله قز برر روهقه شراب اچه‌لرده‌کینه موزیقه ایله اویگه قایتالر. أوده یکت ایله قزنك آتا آنالری ودوست آشنالری ضیافت ومجلس یاصیلرده شونك ایله طوی تمام بولادر.

اگر اویله‌نگان بر یهودی بالاسز کوینچه وفات بولسه ، آنك اسمی بتونلای بتوب کیتماسون ایچون ، شونك طول قالغان خاتونی ایله أولگان یهودینك طوغان قرداشی یاکه قرداشلرندن اك یقین بر کشیسی اویله‌نرگه تیوش . اگر بونی قبول ایتماسه‌لر آنلر ایچون ضور عیب بر اش صانالادر . شاید عیب بولا طوروبده قبول ایتماسه‌لر اول وقت بوروشچه معامله قیلونه‌در : اعتبارلی قارتلر وتورلی صنفدن الوغ آدملر جیولالر . شونارنك اورته سنده أولگان یهودی نك طول قالغان خاتونی اوطوره . شونك ایله اویله‌نرگه تیوش بولوبده قبول ایتمگان أولگان یهودینك طوغانی یاکه قرداشی اوز اوستینه آق کیوملر کیه‌رك شول آدملر حضورنده طول خاتوننك آیاغینه برباشماق کیدروب صالدره . بومعامله اوزینك أولگان قرداشی‌ایله بوخاتون آره سنداغی ایرلك خاتونلق مناسبتنی بترو دیگان سوز بولادر. بونك اوزرینه شول طول خاتون ، اوزینی آلورغه قبول ایتمه‌دیگی ایچون ، شول آدمنك بیتنه توکوره‌در . اوشبو معامله دن صوك اول خاتون باشقه ایرگه کیاوگه بارورغه اختیارلی صانالادر .

یهودی خلقی عائله تشکیل ایتوگه هوسکارلق وعائله سینه محبت ایتوچیلك ایله ممتازدر. ایرلری خاتونلرینه هروقت بخشی معامله ده بولونه‌لر ، آنلرنی اصلا خورلامیلر ، قاطی آیتمیلر. یهودی علماسندن

بریسی: «خاتونلرنی قدر وحرمت ایدیگز، چونکه یورتنگ راحت وبرکتی آنلر ایله در» دیمشدر. یهودی قزلری عمومیت ایله یخشی خاتون، اجتهادلی آنا، تدبیرلی وقولندن ایش کیلوجی یورت خوجه‌سی بولالر. کیاوگه بارغاندن صول یهودی قزلرینگ حقوقلری [پراوالری] کوب مرتبه آرتادر: یورتنگ تمامیله باشلغی اول بولا، بالالرینی تمام اوزی دیگانچه قاری، عائله وبورت اشلرنده هر وقت آنگ سوزی آلده بولا، شونگ ایله برابر سودا اشلرینه ده قاتناشا. ایرینه اوگ قول بولوب یاردم ایته وکوبسنچه ایرینه اوزی تدبیر بیروب یول کورساتوب یوروته در. اوّلدن قالغان عادت بویونچه یهودی خاتونلرینگ دیندارلری بو کونگه قدر همیشه باشلرنده‌غی ساچلرینی قردیروب آنگ اورنینه ماهقدن یاکه یفکدن یاصالمش یالغان ساچ قویوب یوریلر. چونکه شریعتلری بویونچه یهودی خاتونلری هر آیده بر مرتبه غسل‌لنب بتون تنلرینی تمیزلرگه تیوشدر. اگر ساچلرینی قردرماسه‌لر کویا ساچ آره‌لرینه صو ایریشوب تمیزلنمایانچه قالغان یر بولو احتمالی واردر.

موسی پیغمبر شریعتینگ اساسنده بعض برسببلر ایچون ایر ایله خاتونغه بربرسندن آیریلوب نکاحنی فسخ ایتو جائز اولدیغندن یهودی علماسی بوخصوصده ضور کتابلر یازمشلر ونکاحنی بوزارغه یاری طورغان سبب اولمق اوزره برنیچه وجه‌لر بیان ایتمشلردر. بونلر جمله سندن بعضیلری: خاتوننگ بالا کیترماوی، خلقسزلغی، ایرینه اطاعتسز بولووی در. ایر ایله خاتون آیرلشقانده یهودیلرجه مخصوص ترتیبلر واردرکه اوشبو طریقچه در:

خاتوننی آیرمق ایستگان ایر، یاکه ایرندن آیرلمق ایستگان خاتون نکاح وقتنده قویلمش شرط بویونچه مهرنی تولارگه همده نیچون آیرلمق ایستدیگینگ سببلرینی کاغدکه یازوب شاهدلر حضورنده ایر آیرمق ایستاسه خاتوننینه، خاتون آیرمق ایستسه ایرینه بیررگه

تيوشدر. اوشبوندن اعتبارا نكاح بنەش صانالوب ايرگه ايكنچى خاتون آلورغە، خاتون غە ايكنچى ايرگە بار رغە يارىدر. بالا بولسە بعضيسى آتا ياغندە، بعضيسى آنا ياغندە قالادر.

طلاق يهوديلرده هر نه قدر ينگل بولسەده واقع بولغانى آزدر. چونكه بويخشى برايش صانالمى، خصوصا ايرندن آيرلغان خاتون غه بيك قييق قاريلر، حتى ايكنچى مرتبە آنك ايرگه باروويده مشكل بولادر. يهوديلر اوزلرينك بالالرينى بيك سويوب غايت يومشاقلق ايله معامله ايتەلر. بالاسينك بالاسنى ياكه دخيده توبانگيلرينى كورمك يهودى ايچون بختيارلقنك اك الوغ درجه سى صانالمقدەدر. اوزلرى هر نه قدر فقير بولسەده يهودى عائله لرى بالالرينك آرتوب جما- عتلرينك كوبايوويينه سويينەلر، چونكه شونك ايله برگه بركات آرتا ديب اعتقاد ايتەلر. شونك ايچوندركه يهودى عائله لرى عادتده بيك كوب جماعتلى بولا وباشقه خلقلرغه قاراغانده بونلر غايت تيزلك ايله آرتادر. بالالرينك اك كوچگنى يهوديلر «يورتنك الماسى» ديب يوروتەلر. يهوديلر اوزلرينك بالالرى ايچون هيچ بر نرسه قزغانميلر وهيچ بر فداكارلقدن چيكنميلر، حتى بالالرينى كشى ياصار ايچون اوزلرى هر تورلى آغرلق غه توزوب اك ضرور نرسەلرندن طيولالر. يهوديلر هيچ بر وقت بالالرينى ياشلكدن فابريق وزاود خدمتلرينه يباروب تربيه وتعليمسز قالدررغه راضى بولميلر. بلكه آنلرنى تعليم وتربيه ايچون قوللرندن كيلگانچه اجتهاد ايتەلر. شونك ايچوندركه يهوديلرنك هرقايوسى اوزتللرنچه اوقورغه يازارغه بله در. اوزلرينه بيك ضور فائده سى وارلغنى آڭلاب يهودى خلقى علم ومعرفتنك قدرينى بيك بلەلر.

ايربالالرى طوغاچ سكزنچى كوننده سنتكه بيرەلر. بو عادت يهوديلرده بو كونكه قدر هميشه واردر. آنادن طوغاچ سكزنچى كوننى

ایر بالانی سیناغوغیگه (عبادتخانەگه) آلوب باره لر. شونده دعوت ایدلگان قارتاردن بریسی بالانی قولینه آلوب دعا اوقی، آندن صوك منذرگه یاتقره لرده سنت ایته لر. بو معامله تمام بولغاچ بالانك آتاسی اوزینك قرداشی روغنی ودوست آشناسنی اوزینك اوینه ضیافتکه چاقروب شادلق وبیرام ایتەلر. اگر قز بالا طوغسه طوغا ننك برنچی شنبەسنده آناسینه هم بالاغه دعا ایندیروب صبیغه اسم بیره لر.

اولوك کومولری حقنده هم یهودیلرنك اوزلرنچه مخصوص معامله لری واردر: اولوکنی صالام ایله دوشەلمش ایدەنگه یاتقروب باش اوچینه شم یاندرەلر، یانینه صووسولگی قویالر. کویا بونلر اولوکنك جانی یوولسون ایچون کرك بولادر. اولوکنك یورت جماعتی وقرداشلری یغلاشه لر، لکن اولوکنك تنینه اصلا قول تیدرمیلر. چونکه بو اوزلرینك شریعتلری بویونچه یارامیدر. بوندن صوك کفنلاب زیارتکه آلوب کیتەلر. بارغانده: «صدقه جاننی هلا کتدن قوتقارەدر» دیکان دعانی اوقیلر. یهودیلرنك اوزلرنده اولوك کفنلاوچی مخصوص آدملر بولونەدر. زیارتنك قابقه سی توبنك رابیین (امام) لری اولوکنی قارشو آلوب جنازه نمازی اوقی، بوندن صوکره هرطرفی طاقته ایله قاپلانەرق تابوت کبی ایدوب یاصالمش قبرگه توشوروب اوستندن طوپراق ایله کومه لر. قبرنده قوبارلغاچ طایانوب قدس که بار رغه اوڭغایراق بولسون ایچون قبرگه کومگانده اولوکنك قولینه بر طایاق قویوب قالدره لر. اولوکنی کومشکان کشیلر اولرینه قایتماسدن اول قوللرینی یووالر اولوکنك قرداشلری برنیچه کونکه قدر یالان آیاق کوینچه ایدەنگه اوطوروب یغلاشه لر.

آخرت کونی نك نیچك بولاجاغی موسی پیغمبر طرفندن یازیلوب قالدرلمغانغه کوره بوخصوصنی یهودینك رابیین لری اوزلری تلاکانچه

کبلشدروب بیان ایتمشلردر. مثلا: بونلرنك بیانلرینه کوره یرجنتی، کوك جنتی اسمنده ایکی اجماخ؛ وتوبان تموغ، یوغاری تموغ اسمنده ایکی تموغ واردر. منگولك قالا طورغان کوك جنتینه کرمزدن اوّل یخشی کشیلرنك جانلری اجماخ ترکلگینه بر آز کونگور ایچون الگاری یر جنتنده بر آز بولنوب آندن صوك کوك جنتینه کرمکده درلر. همده یوغاری تموغ شنبه کوننی بایرام ایتمکان وسنتکه بیرلمکان کشیلر ایچون، توبان تموغ ایسه باشقه کناه ایالری ایچوندر. قیامت کونی واجماخ ایله تموغ اهللری حقنده یهودی رابیبن لری بیك کوب تورلی نرسه‌لر بیان ایته‌لر وآخرت کوننده یهودیلرنك بارسیده قدس که جیولشوب شادلق ایته‌جکلر وموسی پیغمبر کیلوب شونده یهودیلرگه غایت اعلا بر ضیافت ویره‌جکدر دیلر.

وقتیله یهودیلر، یه‌رلمش بر بنانك کیساکلری کبی، معیشت دریاسینه طارالوب کیتکان وقتده بتونلای یوغالوب کیتمایتچه اوزارینی محافظه ایده بیلسونلر ایچون یهودی ملتینك باشلقلری بونلرنی برگه باغلاب «باغلانمش کوینچه برلگده یوزه طورغان صال» حکمنه ایدوب یبارمشلردر. دنیاده بولغان بیك کوب تورلی وکوچلی ملتلر آره سینه قاتناشه‌رق یهودی نسلی اوزلرینك ملیت وقومیتلرینی یوغالتماسون ایچون بونلرنك اول وقتده‌غی الوغلری وباشلقلری هر تورلی معامله لر، عبادتلر، عرف وعادتلر، قاعده‌لر، بیورقلر، طیولر، تنبیه‌لر، توصیه‌لر کبی بر چوق نرسه‌لر ایله یهودیلرنك قوللرینی وآیاقلرینی برگه باغلامشلردر وبونلرنك هر قایوسی منك یل‌غه یقین بر زمان ایچنده، یهودی ملتینك باشلقلری اولان تورلی عالملری طرفندن یازیله‌رق «طالمود» اسمیله آتالمش کتابلرنده مذکوردر. طالمودنك لغت معناسی «اوگره‌نو» دیمك اولوب حقیقتده ایسه طالمود توراتنك تفسیرندن عبارتدر.

اوزلرینی حضرت موسی نك وارثی صانامقده اولان طالمودنك برچوق محررلری یهودی نك الله غه، انسانلرغه، واوزینه قارشو اولان معامله وبورچلرینی ممکن مرتبه تفصیلا بیان ایتمارگه طریشه‌شلردر. بومحررلرنك، هربری اوزلری یازغان وقتده، اوزلرندن اول یازغان کشیلرنك سوزلرینی، کرچه زمانینه کوره اصلا موافق بولمغان سوز بولسه ده، طالموده شول کوینچه قالدرغانلر وآنك اوستینه اوزلری طرفندن دخیده بیك کوب قاعده‌لر قویوب یهودی خلقی‌نك معیشتنی ایچون غایت اوکغایسز برحالگه کیترمشلردر. همده باشقه‌لرنك اوشبو طالموده بیان ایدلگان حکملرنی تماميله یرینه کیتروب کیترمدیکنی تیکشروب وکوزه‌توب طورمق هر بر یهودینك موینینه فرض ایدلمشدر. اگر بر یهودی اوزینك دیندا‌شلرندن بر سینك طالمود حکملری بویونچه یوروماگاننی سیزدی ایسه درحال محله قارت‌لرینه خبر بیره‌در وآنلر درحال اول کشی‌گه «لعنت» مهرینی باصالر. اوزلرینك اولکی باشلقلری طرفندن عقل وفکرلری چیکله‌نوب وکیرته لنوب قویولدیغی جهتله یهودیلر همیشه اسکی عادتلرینه بیك نق یابشوب بوندن منك یل اولکی روشلرنچه دیب اینورلك ایسکی اعتقاد وعرف عادتلریله اوز باشلرینه آیروم بر دنیا بولوب یاشیلر. اوّلکی لری طرفندن امر ایدلکان عمللرنك بارسنیده یرینه کیتروب بترو ممکن اولمدیغندن یهودیلر بونی تیك آندن بوندن غنه اجرا اینه‌لر. بناءً علیه آنلرنك امر اینولرندن مقصود بولغان نرسه میدان‌غه کیلمایچه قالادر. مثلا: یهودیلرگه اوزلرینك اسکی شریعتلری بویونچه، بیش بیش یوونمق لازم ایدلمشدر. بوندن مقصود ایسه تننی طازه طوتوب سلامتلك که سبب اولمقدر. حالبوکه یهودیلرنك رابیین‌لری بونی «قولنی یومق گناهلردن پاکلانور ایچون لازمدر» دیه تفسیر ایتدیکلرندن یهودیلر کرچه قول لرینك اوستندن صو یوگورتب آلسه‌لرده قوللری همیشه کوبسنچه پچراق کوینچه قالادر.

یهودیلر عجبکه قالورلق درجه ده بر برسینك فائده سینه طرشوچان وبربرسینه یاردم ایتوچان بر خلقدر. شهرلرده اوز آلدینه بر محله بولوب اوطوره لر وبیك نق صورتده بربرسینه یابشوب بازار وسودا یرلرنده ده اوز آلدینه بولنورغه اجتهاد ایته‌لر. یهودیلرنك اوز جنسلرینه اولان محبتی خرستیانلرنك [همده مسلمانلرنك] اوزجنسداش لرینه اولان محبتلرندن آرتوق وکوچلیره کدر. اوز جنسداشلرینی یاقلاتی ایچون هر برسی اتفاق ایله بر کشی کبی درحال میدانغه چغالر. [مسلمانلره عبرت] گرچه یهودیلر اوز آره‌لرنده بربرسی ایله هر وقت بیك طاتو ویخشی طورماسه لرده، بربرسی حقنده اولان نزاع، حسد وغیبتلری خصوصا بربر تورلی اش وپودرت آلمق طوغرولرنده بربرسینك آلدینه چغارغه طریشولری خرستیانلردن اکسك بولماسه ده لکن آره‌غه بر یات دین کشیسی کره باشلادیمی؛ هر قایوسی بربولوب آنگارغه قارشو طوره‌لر. حتی اورامده فلانده بریات دینده‌گی کشی بریهودی ایله قیچقرشه باشلاسه یهودیلر درحال کنولری ایله جیولا رده قیچقرشونك سببنی وحقلقنك قایسی یاقده اولدیغنی ده صورامایچه درحال یهودی یاقلی بولالر. اش وپودرت آلغان وقتلرده بربرسینك آلدینه چغوب اوزلری آلورغه بیك طریشه‌لر، لکن آره‌لرندن برسی آلدیمی باشقه‌لری درحال آندن چیگلالر وآنی آلغان کشی‌گه ضرر کیترو قصدنده اصلا بولنمیلر.

یهودیلرنك اوز جنسلرینه مخصوص بیك کوب صفتلری واردر. مثلا: بر یوزینك تلاسه قابو اورننده بولسون یاشاب کوبایه‌لر، هر تورلی حاللرگه توزه‌لر، دنیانك تلاسه قایو یرنده بولونسونلر شونده نیشلرگه، نیچك یاشارغه تیوش ایتکنه بیك تیزلك ایله توشنوب آلارق اشلرینی بولغه قویالر. یهودیلر طوغمشدانوق متحرك، ینکل، اوستا وهر نرسه‌گه هوسلی بولالر. سوزنیده بیك تیزلك همده کوز،

قاش وقول اشارتلریله سویایلر. برنیچه سی بر یرگه کیلدیمی هیچده آقرون سویلشه آلمیلر، هرقایوسی قوللرینی سلکه لر، قچقره لر وهتی سوزلری اصلا اوزلرینه متعلق بولماسه ده بحث لشوب نزاعلاشه لر.

یهودیلرنك لسانی بیك اسکی زمانلرده اولان عبرانی تلینه باروب طوقتامقده ایسه ده صوڭندن زمان اوتکان صایون چیت تللردن وخصوصا اسکی نمسه تلندن بیك کوب سوزلر قاتوشمشدر. بوکونگی کونده گی یهودی تلنده طاماق توبندن چیقه رق قولاقغه خوش ایشدلمی طورغان سوزلر کوبدر. یهودیلر ایچون یاوروپا تللرینی شول تللرنك ایالری کبی درست سویلرگه اوگرنووی بیك چیتندر. خصوصا روسچه نی درست سویلرگه برده تللری کیلمی. بریهودی نه قدر اوقوغان ونه قدر اوستا سویلی طورغان بولسه ده روسچه سویلگان وقتنده اوزینك یهودی ایکانلگی بیلنوب طوره در. چونکه بونلر باشقه تللرنی بیلسه لرده یهودی تلینه مخصوص برشیوه ایله سویلیلر.

یهودیلرنك عبادت اینولریده باشقه تورلیدر. بز مسلمانلر عبادت وقتنده دنیانی ممکن قدر اونوته رق کوڭلنی عبادتکه وخدایغه بیباروب سکوننده بولنورغه طریشه مز. یهودیلر عبادتکه باشلاغانده اك اول باشلارینه فوراژکه (قارتوز) کیه لر، [چونکه بونلرجه دخی عبادت وقتنده یالان باش بولونورغه یارامیدر.] ماڭغایلرینه وقوللرینه قایش باغلیلر، بوندن صوك پوچماقغه طوغری قاریلرده بتون تنلری ایله سلکنوب دعاء اوقورغه کریشه لر. اوزلرینك اعتقادنچه ماڭغایغه وقولغه قایش باغلاو خدای نی ایسکه توشورر اوچون، سلکنو ایسه باشدن دنیا فکرلرینی چغارر اوچون کرکدر. سیناغوغیلرنده وعبادت ١٠
خانه لرنده دخی عبادت اینولری شول روشچه اولوب بونلرنك قیلنشلری عبادت حقنده اولان بزنك فکرمزگه بتونلای مخالفدر. عبادت خانه لرنده عبادت وقتنده بعضیسی اوطوروب طوره، بعضیسی آیاقده بولا، بعضیسی

یوروب طوره، وبعضیسی اوکغه، بعضیسی صولغه قاراغان وبعضیسی آرقه‌سی ایله اولطوغان بولادر.

یهودیلر هرکون عبادت وقتنده خدادن: موسی علیه السلامنك تیزرك یبارلووینی صوریلر. چونکه آنی همیشه کوته‌لر، کرچه اوزلرینك خدانك آچوووینه دوچار اولا یقلرینی بیلسه لرده همیشه اوزلرینی خدا طرفندن باشقه لردن قدرلی ایدوب صایلانمش بر ملت دیه اعتقاد ایته‌لر. عبادت وقتنده: «یارب بزگه رحمنك برلن نظر قیل، حالمزنی ایشت، مشکل لکلرمزنی کور، بز بوغازلنورغه آلوب باریله طورغان قویلر منزلنده‌مز، هرکش طرفندن مسخره‌گه وکولکوگه قالدق. بزنی کورگانده هرکش باشنی سلکه‌در، شولای بولسه ده بزسینی اونوتمیمز، سینده آخرغه قدر بزنی اونوتمه، یارب! بزنك اوزطرفکدن صایلانمش بر ملت ایدکمزنی خاطریکه کیتر، آچوویکی بتر، مرحمت ایت» دیه دعا اوقیلر.

بیبلی دن آنکلاشلدیغنه کوره اسکی یهودیلرنك عبادتلری یالکز قربان چالمقدن عبارت اولوب بونی اوّللری صندوقغه صالنوب «اون وصیت» قویولمش کرسی یاننده، صکره‌لری قدس عبادتخانه سنده اجرا ایته‌لر ایدی. صکره قدس شهری تخریب ویهودیلر اسیر ایدلدکده عبادت اوچون قربان چالمق یانینه بعض دعالرده قوشدیلر. بو دعا لرنك کوبسی عهد عتیق‌دن [توراتدن] آلنمشدر. بوکونگی کونده یهودیلرنك عبادتلری «هرکونلك» و «بایراملق» اولمق اوزره ایکی‌گه بولنمشدر. برنجیسی ایرته وکیچ برلن کونده ایکی مرتبه سیناغوغیلرده یعنی عبادتخانه لرنده اجرا ایدیله‌در. یهودیلر عبادتخانه‌گه بارغانده برصومقه غه صالوب قوللرینه طوته رق دعالق کتابی، وعبادت وقتارنده کیه طورغان «طالیس» اسمنده‌گی نرسه لرینی و «بوغومولیه» اسمنده‌کی ماکنفای لرینه وقوللرینه باغلی طورغان قایشلرینی آلوب باره‌لر.

«طاليس» اورته‌سندن يول يول قاره كيتمش بركيساك آق مانيريادن و «بوغوموليه» ايسه اوسنلرينه دورت پوچماقلى كچكنه برر قاروبقه باغلانمش اولان اوزون ايكى قايشدن عبارتدر. بونك قاروبقه‌لرينه شريعت حكملرى يازلغان بتى‌لر صالنغان بولادر. همده يهودى علما سينك سوزلرينه كوره طاليس‌ده ٦١٣ تورلى خاصيت وعمل واردر.

يهوديلر عبادتخانه‌لرينه باروب كركاچ اوزلرينك اولمن صاتوب آلوب قويغان اورنلرينه اوطوره‌لر. آلده رابيين‌لرى بولونا، اوطورغاندن صوك هرقايوسى اوزينك آلدينه قويغان دعالقنى اوقورغه باشليدر. برآزدن هرقايوسى طاليس ايله بوغوموليه‌لرنى كيه‌لر يعنى قايشلرينك برسنى قوللرينه ايكنجيسنى ماڭلايلرينه باغليلر. بو اش تمام اولمقده بر يهودى اورته‌لق‌غه چغوب: «خداغه حمد آيتوڭز، چونكه اول شفقتلى ورحيملیدر. آنك رحمتى منگولكدر.» ديه بر دعا اوقيدر. بونك آرتندن شوندغى آدملرده قچقرشوب وطاوشلرينى بربرسندن آرتدررغه طريشوب شول سوزلرنى تكرار ايته‌لر. شول وقتده آقرون طاوش ايله اوقوغان كشينى يهوديلر ياراتمى‌لر: «كوكلى قارالغان، عبادتدن اثرلنوب جنبكه كيلمى» ديلر. بونك بعدنده يرلاوچيلرى يرلارغه وحضرت موسى دعاسنى اوقورغه باشليلر. آندن صوك هرقايوسى اورن‌لردن سيكرشوب طوروب وممكن مرتبه قاطى طاوش ايله قچقروب: «اى اسرائل ايشت، سينك ربك بردر» ديلر. بونى فوق العاده گوزلب وشاولاب آيته‌لر. وبوك آرتندن يودرقلرينى يوغارى كوتاروب: «الله بردر» ديه قچقره‌لرده اوطوروب هرقايوسى تورلى تورلى دعالر اوقيلر. بودعالرنى آقرونلق ايله اوقيلر. فقط يرلاوچيلر بعض سوزلرنى ايتكاندە گنه اوطورغان آدملرنك هرقايوسى اوز اورنلرنده اوچرمرتبه قوزغالشوب قويالر. الك آخرده هرقايوسى سجده‌گه كيتوب ايمان اوقيلرده شونك ايله عبادتلرى تمام بولادر.

اوشبو طریقچه هر کون ایکی مرتبه عبادت ایتو هر یهودیگه بورچ ایسه‌ده
بونی یرینه کیترو ممکن بولماغانلق سببلی هیچ بولماسه هر کون یهودیلر
برر مرتبه طالیس لرینی کیوب قویالر. چونکه بو ۶۱۳ تورلی ایزگو
لـکنی بریولی ایتوگه برابر بولادر دیه اعتقاد ایده‌لر.

بو عبادتدن باشقه دخی هر کونگی اشلرنك آلدنده آرتنده مثلا:
یوقلارغه یاتقانده، طورغاچ، آشاغان اچکاندن صوك، سفرگه چقغانده وسائر
وقتلرده اوقوله طورغان برچوق دعالرنی هربر یهودی اوزیده بیلورگه
وبالالرینه‌ده اوگره‌تورگه تیوشدر. هربر یهودیگه هرکونده دعالق کتابلرندن
ایللی بیتدن آرتق دعا اوقورغه طوغری کیله‌در. همده گرچه آشغچ
لق ایله ومعناسنی آکلامایچه بولسه‌ده یهودیلر بونی یرینه کیترمایچه
قالمیلر. آشاغان واچکان وقتده دعا قیلمغان کشی‌نی یهودیلر خدانینك
نعمتلرندن فائده‌لنوبده آکا قارشو شکر ایتمکان بریمان آدم صانیلر.
عادتده یهودیلرنك اولرنده‌گی ایشکلرگه کچکنه یاشچك قاداقلانوب
آنك اچینه یوقاریده مذکور «ای اسرائل ایشت، سینك ربك بردر»
دیگان دعا صالنغان بولادر. یهودیلر اوگه کرکانده هم چقغانده شول
یاشچکلرنی اوبه‌لر.

یهودی بایراملرینك آره‌سنده بیك الوغ صانالمقده اولانلردن
برسی «شاباص» یعنی شنبه کوندر. بو کون یهودی بایراملرینك
پادشاهیدر. یهودی بتون آطنه بویونچه اشلی، طریشه، آچلی طوقلی
طوره، لـکن نیچکده بولسه شنبه کوننی الوغلاب بایرام ایتارگه آزمی
کوبمی آقچه حاضرلیدر. شنبه کون یهودیلرگه هیچ بر اش اشلارگه
یارامی. بو کوننی تماملیه استراحتده کیچروب عبادت ایتارگه وممکن
مرتبه صیلانورغه تیوشدر. یهودیلرنك باشقه بیراملری کبی شنبه کون
بایرامیده ایرته‌سی کوننك کیچنده یلدیز قالقغاندن اعتبارا باشلیدر.
شول وقتده یهودیلرنك ایرلری سیناغوغیارینه جیولوب عبادت ایته‌لر،

صكره اولرينه قايتوب آشارغه اولطوره‌لر. نه قدر فقير بولسه‌ده يهودى بو آشنى يخشى وكوب ياصارغه طريشه‌در. بو آشقه كومچ. بالق، شوربا، صاوس حاضرليلر. ايت پشره‌لر. آشاغان وقتده شم ياندره‌لر، شراب اچه‌لر وهر آش آلدندن حمد وثنا ايته‌لر. خصوصا شنبه كونى نك الوغلى ومباركلكى حقنده اولان دعالرنى يهوديلر بيك ياراتوب اوقيلر.

كرچه شنبه كونى بايرام ايتونك تيوشلكى موسى پيغمبرنك شريعتى بويونچه الله تعالى طرفندن تعيين ايدلمش ايسه ده يهوديلرنك رابيين لرى بوكا اوزلرى طرفندن بيك كوب نرسه‌لر آرتدروب بر جهتدن غايت اونگغايسز بر حالگه كيترگانلر وايكنچى جهتدن، بو اونگغايسز لقلردن قوتولور ايچون بر چوق تاوئيللرگه يول آچمشلردر. مثلا: يهوديلرگه شنبه كون كيسه‌لرنده قول ياولغى يوروترگه يارامى، چونكه آنى يوروتو آز بولسه‌ده بر اش بولادر، شنبه كون ايسه هيچ بر اش اشلارگه يارامى‌در. حالبوكه قول ياولغنى موين غه اوراب ياكه بيلگه باغلاب يوروتوده بررضرر يوق در. شنبه كون سودا ايتارگه اصلا درست توكلدر. حالبوكه اگر آلوچى آدم اوزى صالوب آلورق آقچه‌سنى اوستال اوستينه قويوب كيتسه آراقى صاتارغه ياريدر، لكن اول آقچه‌نى اوستال اوستندن كيوم چابووى ياكه ياولق ايله طوتوب آلورغه تيوشدر. نه قدر كچكنه شى بولسه ده بر نرسه‌نى بر يورتدن ايكنچى يورتقه ايلترگه اصلا درست توكلدر. حالبوكه شول ايكى يورت آره‌سينه نچكه بر يپ طارتلسه شول يورتلرنك ايكيسى بر حكمده اولوب برسندن ايكنچيسنه تلاگان قدر نرسه ايلتركه ياريدر.

شنبه‌دن باشقه دخى يهوديلرنك بر نيچه بايراملرى واردر. بونلرنك آره‌سنده: پاسخا، پەتى ديساتنيتسه، قوشه‌ى، يكى ييل وه پاكلانو، بايراملرى ضور والوغ بايراملردن صانالمقده‌در. پاسخه بيرامى يهود

بلرنك مصر فرعونلری قولندن اسیرلکدن قوتولولری یادکارینه هر
سنه مارت باشنده یاصالوب سکزکون دوام ایته‌در. اوشبوسکزکون اچنده
یهودیلر آچیتقان قامر جنسندن هیچ بر طعام آشامیلر. حتی ایکمکنی ده
چوپره صالوب آچیتوب پشرمیلر، بلکه یالکز اون ایله صوقاتشدیر
وبقنه یاصیلرهم طوزده صالمیلر. پاسخه قوزوسی اورنینه ایتنی صوغان
وطورمالر ایله برلکده قزدیروب (ژارقوی ایدوب) آشیلر: گویا
بونلرنی آشاو اوّلگی زمانده قارت بابالرینك مصرده نه قدر آچی
عمر کچردیکلرینی خاطرگه کیتره‌در. عبادتنی هم بو کونلرده بیك شب
ایته‌لر.

«په‌تی دیساتنیتسه» بایرامی طورسیناده موسی علیه السلام‌غه الله
تعالی طرفندن شریعت بیارلووی یادکارینه اجرا ایتله‌در. بوبایراملرنك
یهودیلر بتون تون بویونچه یوقلامایچه عبادت ایتوب چغالر. تورات
اوقیلار، هم یالکز سوت آشی‌غنه آشیلر. په‌تی دیساتنیتسه بایرامی
آرتندن اوزاقلامایچه قدس عبادت خانه‌سینك خراب ایدلوی یادکارینه
اوله‌رق بر کون ماتم طوتوله در. بو کونی یهودیلر اوزلرینی کویا
اسیرلکده حساب ایدوب بیلدیز قالقغانچه‌غه قدر هیچ نرسه آشامیلر
اچمیلر. کوننی ایدنگه اوطوروب اوتکاره لر، یاناقغه یاتمیلر.

«قوشه‌ی» بایرامی یهودیلرنك مصردن چقغاچ فلسطین صحرالرنده
قرق ییل یورولری یادکارینه اوله‌رق کوزکونی اجرا ایتله‌در. سنتابر
باشلرنك یهودیلرنك یاڭی ییل باشی بولادر. یهودی علماسینك بیانلرینه
کوره یاڭی ییل باشنده عمل وکناه دفترلری قارالادر. شونك اوچون
یهودیلر غایت قورقوب بوکوننی روزه، عبادت، دعا وکوز یاشی
ایله قارشی آلالر. یاڭی ییل باشینك ایرته‌سی کوننی اوزلرینك
عبادتخانه‌لرینه جیولوب اوزون آق کولمکلر کیه‌لر. عبادت وقتنده
کوبسنچه الله تعالی‌نك حکمی‌نك قاتیلغی بیان ایدلگان آیتلر اوقولوب

تكرار ايدبله هر قايوسى يغلاشه لر. آره لرندن برسى قيامت كوننى خاطرگه توشورمك اوچون فرشته‌گه اوخشانقان بولوب برطر وبا قچقرتا، بونك ايرته‌سى كونى يهوديلر صوبوينه جيولشوب صواوستينه كيوملرينك ايتاكلرينى سا‌كه لر، گويا شونك ايله گناهلرى قويوله در.

ياكى ييلدن صوك آره‌سى كوب اوتماينچه «پاكلانو» بايرامى بولادر. طالمود [يهوديلرينك شريعت كتابى] نك بيانينه كوره بوكونده جناب حق اوزينك حكمنى طوتماغان كشيلردن انتقام آلمق ايچون اوت، قلچ، طاش يباروب اك صوڭغى حكم‌گه باشليدر. عهد قديمنك بيانينه كوره «پاكلانو» كونى توبه واستغفار كونى اولوب بو كونده قربان چالورغه وكوڭلنى گناهلردن پاكلاركه تيوش ايسه‌ده طالمودنى تصنيف ايدوچيلر بونى عمل وگناهلرنك حساب كونى ديمشلر وبوندن اول قرق كون روزه طوتارغه امر ايتمشلردر. يهوديلرنك روزه‌سى كوندز آشاواچودن طيولمقدن عبارت اولوب كيچ برلن تلاگان نرسه‌نى تلاگان مقدارده آشارغه ياريدر. اوشبو «پاكلانو» كونى‌نك ايرته‌سنده يهوديلر خداى مرحمتكه كيلوب گناهلرى اوچون ويريله‌چك جزادن قوتقارسون ديه قربان ايدوب طاوق واتيچ صويالر. ايرلرى آق اتيچ، خاتونلرى آق طاوق آلوب آياقلرينى باغلاغاچ شونى طوتوب اوزلرينك باش تيره‌سنده ايلاندره‌لر، وباشلرينه اورا اورا: «بو اتيچ ياكه بو طاوق بنم اوچون فدا بولسون! بوڭارغه اولوم! بڭا سوينچلى عمر بولسون!» ديلر. بوندن صوك يونچوغان بيچاره قوشنى صويوب ايتنى پشروب آشيلر. اوشبو بايرام كونى‌نك كيچنده يهوديلر اوزلرينك سيناغوغيلرينه بارالر، شونده اچينه قوم طوتروب قويغان ياشچك‌كه الوغ بالاوزشمى قاديلر، بربرسينك قارشوسينه تزلنه‌شوب بغيشلك اوتنوشه‌لر واخلاص توبه‌لرينه اشارت اولمق اوزره هربرسى اوزينك كوكره‌گينه وبرسى ايكنچى‌سينك آرقه‌سينه بر قايش ايله بر

نیچه مرتبه صوغادر. حالبوکه اوشبو وقتده سیناغوغیده عبادت ودعا ایدیله‌در، کناهلرندن توبه ایدوب یغلاشالر، آه واه ایله قچقریشوب بتون کورشی اوراملرینی یاکغوراتالر. باشقه دین خلقلری بونی ایشتدکده تعجبده قالالر. شونك اوچوندرکه بوکیچده کویا بر یهودینی تری کوینچه شیطان آلوب کیته ایکن دیه بر حکایه سویلنمکده‌در.

یهودیلر اولـگی زمانده فلسطین ده اوزلرینك پادشاهلغی بار وقتده یالـکز ایگونچی‌لك ایله شغل‌لنه‌لر ایدی. پادشاهلقلری بتوب دنیاغه طاراله رق تورلی خلق آره سینه توشکاچ بو خلقلر یهودیلردن شبهه‌لنوب آنلرنی یر بیلاودن وتورلی صناعت‌ار ایله مشغول بولودن منع ایتدیلر. بناءً علیه یهودیلرگه یالـکز، اوّللری بر غورلق اش صانالا طورغان، سودا ایله شغل لنوگنه قالدی. یهودیلر سودا بابینه تیز وینگل لك ایله توشنوب آلغاندن صوك اوزلری یاشی طورغان مملـکتلرنك هنر وصناعتنی‌ده آقرون آقرون غنه اوز قوللرینه کرتوب آلدیلر. بر یهودی برر تین‌اب جیا جیا نیچکده بولسه بر آز سرمایه یاصاغاندن صوك ضور سوداغه کریشوب هرطرف ایله آلیش ویریش ایته باشلیدر. یهودی کرك بر کشینك وکرك بر پادشاهلقنك باشینه کیلکان تورلی حاللردن، اوکغایسز وقتلرندن فائده‌لنوب، اگرلازم بولسه وقتلیجه اوزی یاردم‌ده هم بولنوب فرصتدن استفاده ایله بایوب قالونك یوللرینی بیك یخشی بله‌در. یهودی عمری بویونجه طریشه، خدای طرفندن اوزینه بیرلـکان عقل وفکرنی افراط درجه ده اشلاته، نیندابن اشدن نیندابن وقتده نه کبی فائده کوررکه ممکن ایدیکنی بیك یخشی آکلی، باشده بر مقصودی وفکری بولا، شول مقصودینه طوغری هیچ آریمایچه غایت ثبات ایله حرکت ایته، مقصودینه ایرشو اوچون مانع بولغان نرسه‌لرنك هیچ برسی قارشوسنده طوقتاب قالمی، هر قایوسینك چاره سنی ویولنی طابادر.

يهوديلر بورچقه آقچه بيروب طورو ايله افراط درجه ده اوستا فائده‌لنه بله‌لر، شوشی اشلاری آرقه سنده بونلار مقبول کشی‌گنه دگل، بلکه لزوملی وکرکلی کشی بولوب طابولالر.

بعض وقتده سودا اشلاری طوغری کله‌دیکی سببلی یهودی بار کبك مال وملکندن آیریله، لکن اوزینك چداملغی، تدبیری، اشکه اوستالغی آرقه سنده باره طورغاچ دنیانك راحتنی طاغن قولینه کرته‌در. یهودیلر آقچه سوداسنی [بانقه معامله سنی] اوز قوللرینه آله‌رق «بانکیر» اولمشلردر. آوستریا، گرمانیا، فرانسه، انکلتره کبی غربی یاوروپا مملکتلرنده یهودیلر قولنده بیك ضور سرمایه‌لر هم غایت الوغ هنر وصناعت اشلاری واردر. شونك ایچوندرکه پادشاهلق اشلرنده بونلرنك یخشی غنه درجه‌ده سوزلری یوروملکده‌در. بومملکتلرده کوبدن بیرلی یهودیلر تمام ایرکنلك وتیگزلك ایله [حریت تامه ومساوات حقوق ایله] فائده لنمکده‌درلر. شولای بولسه ده بونلار همیشه فکر واعتقاد جهتندن خرستیانلر ایله یاقنلاشمیلر وآنلر ایله یخشی کیچنمیلر.

یهودیلرنی یاراتماوچیلر: بونلر اوزلرینك أرسزلکی، ویتزلکی آرقه سنده یرلی خلقنك آقچه سیله باییدر، وبایور ایچون اینکان تدبیرلرینك باشقه‌لر ایچون ضررلی اولوب اولمدیغنی تیکشوره طورمیدر، دیلر. همده بونلر، شریعتلری بتون انسانلرنی بربرسینه قرداش صانامقده اولان، خرستیانلر آره سنده پاشادقلری حالده اوزلرینك «کوز ایچون کوز» دیه انتقام آلورغه مساعده اینه طورغان وهم باشقه ملتلرنی دشمن کوره طورغان «عهد قدیم» حکملری آره سینه یابشه‌رق طوکوب قالمشلردر، دیلر. فی الحقیقه طالموده وآنك شرحلرنده بیك اسکی زمانلردن قاله‌رق خرستیانلق قاعده‌لرینه بتونلای قارشو کیله طورغان حکملر یوق دگلدر. گرچه بو حکملرنی یهودیلرنك کوبسی طوتمیلر وهم بارلغنی‌ده بلمیلر، شولای بولسه ده

بوندایین حکملرنك محض بارلغی خرستیانلرنك اچنی پوشوره در. شونك اوچوندرکه یهودیلرنك بعضیلری اوزلروك بوندایین حکملرینی طاشلارغه کرك دیلر هم برقدریسی طاشلانمشدرده.

یاوروپا خلقلرینك بارسندنده بیگره‌ك یهودیلر نمسه لرگه یاشه‌لر: اوزارینه نمسه فامیلیاسی بیره‌لر، نمسه چه سویلاشه‌لر وکوبسنچه اوزلرینی نمسه ایدوب کورساته لر. اگر بریهودی اوز دینینی طاشلاب خرستیانلقنی قبول ایده چك بولسه کوبسنچه پروتستان [لوتیران] مذهبنی قبول ایده در.

یهودیلرنك غایت زیره‌ك، قولندن اش کیلوچان وطریشوچان، قناعت وصافچل‌لق ایله باشقه‌لردن ممتاز بر نسل ایدیکنده اصلا شبهه یوقدر. بونلر آره سندن برچوق عالملر، محرر، موزیقانت لر، رساملر، حکاکلر، تجارلر، صناعتکارلر کبی ترقیات بشریه‌نك هر جهتچه کمالات ایه‌لری یتشمشدر. یهودیلر آره سندن بر چوق ماهر طبیب لرده یتشمش وبعضیلری ضور شهرتلر هم قازانمشدر. بتون دنیاغه طارالولری وکوبسنچه باشقه‌لر طرفندن قسنقی لق کورولری یهودیلرنك عقللرینی دها زیاده آرتدررغه واوستالق ایله یاشاب مطلقا فائده کیتره طورغان نرسه‌لرگه ذهن یباررولرینه سبب اولمشدر. شونك اوچوندرکه باشقه خلقلر بونلرنك مدهش رقابتندن قورقوب اوزلرینی یاراتمیلر. یهودیلرنك رقابتندن [اوستکه چغوودن] قورقمی طورغان دنیاده یالگز ایکی تورلی خلق واردرکه بونلرده ارمنیلر ایله روملردر. سودا وآقچه اشلرنده بونلر یهودیدن قورقو بریاقده طورسون، بالکه اوزلری یهودیلرگه درس بیررلك درجه‌ده ماهردرلر. شونك اوچوندرکه یهودیلرده بوخلقلر آره‌سنده یاشارغه یاراتمیلر.

دنیانك هرطرفنداغی مملکتلرگه تاراغانده یهودیلرنك اك کوب یری بزنك روسیه مملکتیدرکه بونده اوچ میلیوندن آرتق یعنی بتون دنیاغه طارالغان مجموع یهودینك یارطیسندن زیاده یهودی واردر.

بونلرنك بر مقداری هنر وصناعتچی اولوب روسیهنك هر بر شهرلرنده وقالغانلری برلکده اولهرق روسیهنك جنوب وغرب ولایتلرنده یاشامقدهدر. بونلرغه، شول اوزلرینه بیلگیلنگان ولایتلردن چغوب باشقه شهرلرده یاشارغه رخصت یوقدر. بوندن یوز یللر مقدم یهودیلرنك ایگونچیلك ایله مشغول بولولرینه رخصت بیرولگه دکل، بلکه هرتورلی طریق برلان بونلرنی اوشبو کسبکه اوگرهترا اوچون باردم واجتهاد ایدلدی. روسیهنك جنوب طرفنده یهودیلرنك اوزلرینه مخصوص بر دائره تشکیل ایدیلوب شونده ایگونچیلك اینولری اوچون هر تورلی تدبیر ویاردملر کورساتلدی. لکن بونلرنك هیچ برسندن ثمره چیقمادی. قایدهغنه بولسهده یهودی ایگونچیلك وصبانچیلقدن طایارغه طریشه، سوداغه، هنرگه، بانکیرلك که، پوستایالی دؤورلر، مسافرخانهلر طوتارغه، ملکلر اجارهغه آلورغه هوس ومیل ایتهدر. شونك اوچوندرکه یهودیلر اوزلرینه طوررغه رخصت بیرلگان کوبرنالرده بار کبك سودانیغنه دکل، بلکه هنرلرنیك اوز قوللرینه قاراتوب آلمشلردر: تگوچیلك، اینکچیلك، بالطهچیلق، بویاوچیلق، تیمرچیلك، اسلیسارلق، طاشچیلق، توبهیابوچیلق، ساعتچیلك، آلتون کموش اوستاچیلغی کبی اشلرنك بارسنیده اشلیلر. یوك طاشوچیلق کسبی بتونلای بونلر قولینه کروب بتکان دیب اینورلکدر. کوبسی محض حماللق، صو واوطون طاشوچیلق ایله معیشت ایتهدر.

یهودی هر جهتچه اوز حاجتنی استعمالك غایت معتدل اولدیغندن هر وقت، یخشی کیچنملك آرزوسنده اولان، خرستیانلردن اوچوز اشلی آلادر. یهودی هر وقت نرسهنی اوچوز آلوب اوچوز صاتونك رهتنی بیلك یخشی بلهدر. کرچه کوبسنچه طاواری یخشی بولماسهده آلسینده کوب اعتبار ایتمه طورمیدر. یهودی بولغان یرده صاتونکده، آلونکده وبر ایش کورونکده چارهسی یوقدر. یهودی هر نرسهگه یتشه، هر

نرسەنی اشلی وهر نرسەنك چارەسنی کورەدر، البته اوزینه برمقدار فائده آلوشرطی ایله. یهودیلرنك اك یاراتا طورغان کسبلرندن برسیده ماکلیراك ایتودر. یهودیلرنك بیك کوبسی محض شونك ایله کچنوب طورەلر. بو کسب ایله شغللنوچیلر اوزلری هیچ بر نرسه اشلامیلر. بونلرنك خدمتلری: هر تورلی یومشلرنی یرینه کیترو وهر تورلی معاملەلرده واسطەچیلق ایتودر: صاتوچیغه آلوچی، نرسه کرك کشیگه آنی یاصاوچی، آقچەلی کشیگه آقچەسنی قرضغه بیروب طورراوچون آقچەغه محتاج کشی طاپەنی وشونك کبی اشلردن عبارتدر. اوشبونك کبی اشلرده واسطەچیلق ایدوچی یهودی هرایکی یاقدن اوزینه آزمی کوبمی خدمت حقی آلادر. یهودیلرنك بیك سوه طورغان کسبلرندن برسیده قاباقچیلق وآراقی صاتوچیلق اولوب بونلربو اشنی پك اوستالق ایله یوروتەلر. هم آراقیغه قارشوخلقنك بیك کوب آقچەسنی اوز لرینك، کیسەلرینه آغوزەلر ایدی.. لکن صوك وقتلردە حکومت آراقی سوداسنی اوزقولینه آله رق یهودیلرنك بوفنا ایشلرینه خاتمه چکدی. اوزلری هرنه قدر اوتکون، یتز بولسەلرده روسیەدەکی یهودیلرنك بیك کوبسی غایت فقیردر: طغزلقده، پچراقلغده وآچلقده عمر اوتکارەلر. هممه شونسی عجیبدرکه: برتگوچیدن یاکه ایتکچی دن آرتوراق اش بولماغان کچکنەگنه شهرلرده یاخود اورنلرده آنلر دوژینەلب یاشیلر.

غایت بای بر یهودی روسیه یهودیلرینی طغزلاندوب برلکده یاشاودن قوتقارر اوچون آمریقانك «آرژانتین» اسملی پادشاهلغندن یر صاتوب آلوب بونلرنی اوز راسخوی ایله شونده کوچرماکچی بولغان ایدی. لکن یهودیلر بونده کوچارگه برده هوسلك کورساتمدیلر، کوچکانلر بنکده کوبسی کیری قایتدی: «روسیەدن باشقه یرنی بزنك وطن ایته آلمز کیلمیدر، باشقەلرنك میلیونلری کرك دکل، بزگه روس

پادشاهسینک مرحمتی، روس خلقی نک محبتی بولسه یته‌در » دیلر . بوکونکی کونده یهودیلر آره سنده : « اگر بزنک حقمزده بولغان آیروم نظاملر (قسنقی لقلر) کوتاریلوب روسیه نک هر بر شهرلرینه طارالوب یاشامق ایچون رخصت ایدلسه بزده یالـکز روسچه تل ایله‌گنه سویاشور ایدك ، عرف عادات وقاعده لرمزنك کیاشمگان یرلرینی بترر‌گه ، پراسینت آلوچیلق وباشقه شونك کبی یخشی بولماغان اشلردن طیاور ایدك » دیوچیلر واردر . لـکن باشقه مملـکتلرده ایدلمش تجربه‌لر بوسوزلرنك درست بولماوینه شهادت بیره‌در . یوز یللر اول فرانسه حکومتی اوزینك قول آستنده بولغان یهودیلرگه تمام ایرکنلك [حریت تامه] ویره‌شیدی فرانسه‌ده بار کبك یهودینك مقداری اوچ یوز منك دن آرتق توکلدر . حالبوکه دنیانك اك بای مملـکتلرندن اولان فرانسه پادشاهلغنده‌غی بار کبك مال وبایلقنك دورت الوشده برسی بوکونکی کونده تمامیله یهودی قولینه کروب بتکانلـکی ظاهر اولمشدر . بزنك روسیه‌ده ایسه یهودیلرنك مقداری فرانسه‌غه قاراغانده اون مرتبه دنده کوبره‌کدر . اگر بزده شولای ایرکنلك ویرلسه بونلر قولینه بتون روس بایلغی نك دورتده بر الوشی‌گنه دکل ، بلکه آندن کوبره‌گی ده کرو احتمالی واردر .

صوك

اعلان

۱۹۰٦ سنه سی ایچون **زمان کالنداری** صوراتگز.

زمان کالندارنده هر کمگه کرکلی ومنفعتلی خبرلر، هر آینك خاصیتلری ایله برابر وعظ ونصیحتلر، تاریخی واقعه‌لر، تیمور یول وپاراخود، قارتلرغه ویاشلرکه وخاتون قزلرغه وهر کمگه لازم خریطه موجود در. بهاسی بیك آرزاندر. بردانه طلب ایدنلره ۳۰ کاپك. پوچته خرجی ایله زاکازنوی اوله رق ٤۳ کاپك، نالوژ اوله رق ۵۳ کاپك. [بدلینه مارکه کوندرمك افضلراقدر.] بش واون دانه آلدیرانلر پوچته خرجنی تولامزلر. دها زیاده سپارش ایدنلره یکرمی کاپکدن حساب اولنوب پوچته خرجی تولامزلر.

۱۹۰٦ سنه زمان کالندارینه: **یاپونیا و یاپونلر**

قریم مسلمانلری دخی اوزگه لازم کورلمش بندلر علاوه ایدوب

پورت آرتور ویاپونیا، کاریه ومانجوریا خریطه‌لرینی کوندروب امیدده مزکه بو سنه کالنداری کچن ۱۹۰۵ سنه کالندارندن گوزل راق وطولیراق اولدیغی سببلی هر کمگه لازمدر دیب. مراجعت اورنبورغده، شرف الدین شهید اللین کتاب مغازه سی. روسچه بویله:

г. Оренбургъ, Книжн. магаз. Ш. К. Шагидуллина.

زمان کالنداری آلتی یلدن بیرو هر سنه باصلمقده در.

شرف الدین شهید اللین نك نشر ایتدیکی کتابلردن صاتلمقلردر:
عرب طویی ١٢ کاپك - ترك خانملری ٨ کاپك - صالح بابانینك اویله
نووی ٥ کاپك - تعدد زوجاتی حفظ صحته تطبیق ٨ کاپك - معلومات
نافعه ٨ کاپك - میرزا قزی، عشق خطی واومارطه قورطی ١٩٠١ سنه
اهالی اسلامیه کالندارنك گوزل روسیه خریطه سی، پاریژ جهان ویستاوقه
سی، اورنبورغ کاروان سرای مسجدی، قریمده غورزوف وخراب اولمش
«بلغار» شهرینك پلانلری ورسملری ایله ٥٠ کاپك. هرکمگه لازمدر.
آدرس کالندار ١٩٠٠ سنه سینه گوزل جلدلی ٢٥ کاپك. — هرکمگه
کرکلی کتاب کالندار زمان ١٠ کاپك. مفرح الروح مرثیه ١٥ کاپك —
ساعتلر آستینه قاغوب قویداق ایچون تقویم ١٠ کاپك - مسلمانلرغه
باش کییمون محکمه‌لرده صالماو حقنده سینات رازباسنینیه سی ٥ کاپك —
جنازه رساله سی ٦ کاپك.
صوراتوچیلر آقچه سون کوندرسونلر. پوچطه خرجی آلوچیدن. بر
صومدن کم سپارش نالوژ ایله قبول ایدلمز، مارکه کوندرلسون. زاداتقه
سز کتاب یبارلمی. کتابچیلره ضور اکرام.

مراجعت اورنبورغ، شرف الدین شهداللین کتاب مغازه سینه.
روسچه: г. Оренбургъ, Книжн. магазинъ Ш. К. Шагидуллина.

Дозволено цензурою С.-Петербургъ 27 Августа 1905 года.
Типографія Каримова, Оренбургъ.

اعلان

« نشریات کریمی »

یاپونلر . قوره لیلر ، قطایلیلر ، فرانسزلر ، نمسه لر ، انگلیزلر ، ایتالیانلر ، اسپانیوللر ، عربلر ، ترکلر ، کبی دنیانك درلو طرفنده‌کی درلو ملتلرك احوال جغرافیه وتاریخیه لرندن ، دین ، معیشت ، تجارت ، صناعت وهنرلرندن وباشقه حاللرندن بحث ایدن ٤٨ قدر کوچوك رساله لر روسچه دن ترجمه ایله آچق ترکی دیلده نشر اولنه‌جقدر . هر ١٢ جزئی برجلد تشکیل ایدوب بر سنه‌ده تمام اوله‌جق . صاتوده آیروجه هر نسخه سی ١٢ کاپك . [بوگا پوچته مارقه‌سی هم مقبولدر] ، بوزی ٨ روبله‌در . ١ روبله ٣٠ کاپك یوللایه‌رق اسمنی هم آدرسنی یازدروب قویان ذاتلره بر سنه‌ده نشر اولنان نسخه لرك هر بری طبع اولندیغی کبی اوز وقتلرنده کوندریلوب طوره‌جقدر . بو رساله‌لرك فکر آچمق ، معلومات آرتدرمق ایچون نه درجه‌ده بیوك فائده‌لری اوله جغنی بیان ایدوب وقت ایچرمگه شیمدیلك بن لزوم کورمیورم . ترتیبیله مطالعه بیورانلرك کندیلری بونی وقتیله پك گوزل آڭلایه‌چقلر هم باشقه‌لرینه‌ده آڭلاده‌چقلردر . بر خانه ایچروسنده برلکده یشادیغمز آدملری طانیمق نصل لازم ایسه بر اوزرنده برلکده یشادیغمز ملتلرکده حاللرینی بیله‌رك فکر وعبرت آلمق شو درجه‌ده لازمدر .

اورنبورغده مطبعه صاحبی محمد فاتح بن غلمان کریموف .

آدرس :

Оренбургъ, въ типографія М.-Ф. Каримова.

نشر ایندیکی اثرلردن صاتلمقده در:

اسماء. (کوزل، ملی بر حکایه)	۲۰	تین
تقی عجب (اصول جدیده وقدیمه حقنده ادبی بر اثر)	۱۲	..
بیلکچ قز (خیالی حکایه)	۱۲	..
اورنبورغ اچنده سیاحت	۷	..
بختلی قز	۱۴	..
طولچوقچیلر کتابی	۱۲	..
بختسز قز	۱۵	..
اوقوکز تقی عجبدن دخی عجب	۱۲	..
آفیسیانت	۱۵	..
خیر دعاء	۱۰	..
سانوراصحرالری	۱۵	..
اوچ آیلق سیاحت	۱۲	..

نشریات کریمی دن باصلدی:

یاپونلر. قوره لیلر. قطایلیلر. فرانسوزلر. نمسه لر. انکلیزلر.
ایتالیانلر. خیوه لیلر وبخاراللیلر. افغانلیلر.
هر جزئی ۱۲ کاپك دن.

بوکتابلر قزانده علی اصغر افندی کمال الدینوفده، ابراهیم افندی ادریسفده قزان هم اوفاده، پتربارلوونقده نیازمحمد افندی سلیمانوفده. وباشقه یرلرده گی کتابچیلرده صاتلمقده در.

نشریات کریمی نك ۱۱ نجی جزئی «اسپانیوللر» در.